

EDINOST

Posamezne številke v Trstu in okolici po 20 cent. — Oglasi se računajo v širskosti ene kolone (72 mm). — Oglasi trgovcev in obrtnikov mm po 50 cent, osmrtnice, zahvale, poslanice in vabila po L 120, oglasi denarnih zavodov mm po L 2. — Mali oglasi po 30 cent. beseda, najmanj pa L 3. — Oglasi naročnina in reklamacije se pošiljajo izključno upravi Edinosti, v Trstu, ulica sv. Franciška Asiškega št. 20, I. nad. — Telefon uredništva in uprave 11-57.

Najvišja rodoljubna dolžnost

V noveletnem članku smo ugotovili na kratko, da prošlo leto 1925. ni bilo ugodno za Slovence v Juljski Krajini. Omejili smo se na to ugotovitev, ne da bi navajali konkretnih dejstev v nje podkrepitev. Ne le da se položaj glede naših narodnih, jezikovnih in kulturnih potreb ni pobiljšal, marveč ni niti ostal isti, kakor je bil v prejšnjem letu, ker je prošlo leto prineslo v račune našega narodnega življenja še marsikako novo pasivno postavko.

Tudi danes nečemo navajati in pobiljšje označati pasivne točke v bilanci naši za določeno minulega leta. Ne zdi se nam potrebno, — ker so vsi sodoživljali dogodke — da bi opozarjali, v katerih pogledih se položaj za naša narodna, politična, jezikovna stremeljenja in kulturne potrebe ni zboljšal in v katerih se je celo usodno poslabšal. Kajti če bi hoteli danes — v dokaz, koliko nam je leto 1926 odneslo na naših etičnih dobinah — navajati poedina dejstva, bi morali le ponavljati, kar smo v teku prošlega leta govorili dan za dnem in kar bo moralo biti tudi v bodoče predmet naše paznje in naših razmotiranj.

Pač pa naj ta današnja razmotiranj nadovežemo na besedo, ki smo jo napisali v letošnjem noveletnem voščilu solemenjakom.

Najprej naj podamo izjavo, da nas v političnem pogledu tudi vsa grenka izkustva, vse izgube v prošlem letu, ne morejo odvrtiti od črte trezine, z resničnostmi računajoče, premišljene, torej realne politike. Če kje in kdaj, mora veljati za nas pravilo, da politika, ki je ne uravnava misleča in računajoča glava, marveč le zagrenjena čustva — ne more biti dobra, smotena in plodna. Mi moramo biti realni politiki. Realna politika pa je le tista, ki se ne lovi za mamljivimi cilji, marveč tista, ki v podanem položaju stremi po ustvarjanju možnosti za doseganje uspehov. Z drugo besedo: realna politika izbira svoja sredstva in uravnava svoje smernice primerno podanemu dejanskemu položaju.

V skladu z zapovedjo realne politike smo v svojem noveletnem voščilu svaričili rojake, naj se radi dosedanjih neuspehov naše narodne politike ne udajajo obupu, marveč naj se brez vsake malodušnosti združijo v trdno vrsto za nadaljevanje dela za ohranitev našega narodnega obstanka. V sedanjem našem položaju je prva in glavna naša potreba, da skrbimo za koncentracijo vseh energij, ki so žive v našem ljudstvu. In na teh energijah obiluje — Bogu bodi hvala! — naše zdravo nadarjeno politično izsolano in kulturno razvito ljudstvo. Treba le vse te energije uma in zdrave duše združiti v enotno silo, pa bodo tudi tisti, ki obupujejo, videli, da ni razloga za malodušje in obupno resignacijo. Ne fatalisti s pogubno vero, da nam je narodna poguba usojena, marveč srčni verniki moramo biti vsi do zadnjega!

Nismo tako naivni, da bi si domnevali, da bi bilo možno pri nas, kar je izključeno v vseh narodih, da bi namreč vsi pripadniki našega ljudstva enako mislili o vsaki stvari. To je izključeno, ker nenaravno. In tudi nekoristno bi bilo za splošni razvoj in napredek. Ali ena misel mora prešinjati nas vse: misel namreč, da so koristi in cilji, ki morajo biti skupni nam vsem, brez razlike naziranja v tem ali onem pogledu. Spričo takih vprašanj, ko gre za brambo takih skupnih koristi in doseganje skupnega cilja, zahteva resnična ljubezen do svojega naroda, da utihnejo vsa navzkrižja ter da ne sme biti dovoljeno nobeni stranki ali struji, da bi le radi svoje strankarske koristi hodila svoja posebna pota, od dvojnega od glavne črte napram skupnemu cilju, da bi — kakor se rado govori v političnih razpravah — plesala kako ekstra-turo. To bi bilo neodpustni naroden greh, bi bil zločin, ker bi razbijalo naše vrste in ubijalo tisto koncentracijo vseh narodovih energij, ki je, ob današnjem našem položaju, neogiben predpogoj za uspešno in izdatno obrambo naših narodnih dobrin in narodnega obstanka.

Nikdo ne sme zahtevati od nikogar, naj bi se odrekel svojih načel in idej. Ali skupna življenska korist naroda mora biti vrhno načelo — vsem! V okvirju zagotovljenega skupnega življenja bo dana možnost za vsako udeleževanje, se bo moglo izživljati vsako naziranje. Ali pred vsem in nad vsem je — življenje!

Od nikogar se ne more zahtevati, naj bi klonil pred drugimi ljudmi. Toda kar zahtevamo in se mora zahtevati, je spoštovanje drugimi ljudmi in vera v poštenost njegovih namenov! Potreba je medsebojno zaupanje. Če bi se naši voditelji z vseh strani sestali v duhu takega medsebojnega spoštovanja in zaupanja in pa z blago voljo za koristno uredbo našega javnega življenja, bi se gotovo našla med navzkrižnimi nazi-

ranji srednja črta, ki bi omogočila tisto sodelovanje, brez katerega ni narodne rešitve za nas.

Na naši strani je taka blaga volja. Dokumentarno jo dokazuje vsa zgodovina našega političnega življenja v zadnjih letih.

Trpke rekrutacije nam silijo v pero. Ali premagujemo se — naj ostanemo v peresu. Toliko pa moramo že ugotoviti glasno in jasno, da do tistega medsebojnega razmerja, ki ga iskreno želi vsak pošten sin našega plemena v Italiji, ne pride, dokler vsi ne pristopijo k potrebnim pogajanjem čiste duše, z resnično voljo za složno delovanje in brez vsake zahrbtnosti misli!

Teh razmotiranj, ki jih narekuje resnična udanost do narodne stvari in pa — kar je še usodnejše — moreča skrb za narodno bodočnost, nečemo zaključiti z apelom do rojakov, ker smo uverjeni, da si izvede primeren zaključek vsak naš narodu zvest in razsoden človek! Le toliko pravimo, da je koncentracija vseh narodovih energij v sedanjih časih — najvišja rodoljubna dolžnost!

Seja ministrskega sveta

Ustroj vojske — Ustanovitev Akademije Italije — Bojkot lista «Giornale di Sicilia» in «L'Ora» — Farinacci in vprašanje opozicijskega tiska

RIM, 2. Danes predpoldne se je ministrski svet sestel v vimalinski palači. Po prečitanih zapisnika o zadnji seji je ministrski svet na predlog prometnega ministra odobril osnutek kr. odloka zakona za podelitev brezplačnih vožnje po državnih železnih bivašim poslanecem in osnutek kr. odloka za ustanovitev pristaniškega komisarijata na Reki.

Nato je načelnik vlade, ki je obenem vojni minister, obrazložil ministrskemu svetu zakonski načrt za preureditev vojske. Ta načrt je že enoglasno odobril višji vojni svet ter bo v najkrajšem času predložen zbornici.

Zakonski načrt za preureditev vojske upošteva v vojni in povojni dobi pridobljene izkušnje ter določa, da bodo divizije od sedaj naprej sestavljene le iz treh polkov, ker odgovarja taka sestava najbolj načinu današnjega vojskovanja. Število dosedanjih divizij ostane neokrnjeno; vendar pa se vzpostavi eden izmed armadnih zborov, ki so bili odpravljeni po vojni, tako da bo imela sicilijanska in sardinska vojaška organizacija poseben značaj. Z ozirom na te ukrepe bo tudi olajšana razdelitev nalog posameznim vojaškim enotam na kopnem in obramba državnih mej v slučaju potrebe.

Vsi polki bodo v najkrajšem času opremljeni z moderno opravo. Vsi bersaljski polki se spremenijo v kolesarske polke, ki bodo opremljeni s strojnimi. Artilerija bo ojačena s poljskimi topovi, tako da bo popolnoma odgovarjala številu divizij. Pri ženijskih četah bo zvišano število radiotelegrafskih oddelkov, ker zahteva to razvoj radiotelegrafske tehnike.

Nadalje je ministrski svet na predlog ministrskega predsednika odobril osnutek zakonskega načrta za ustanovitev Italijanske akademije. Njena naloga bo, da vzporeja in vodi intelektualno gibanje na polju znanosti in umetnosti, da štiti nacionalni značaj tega udeleževanja in skrbi za njegovo ekspanzijo preko državnih mej. Člani Italijanske akademije bodo imenovani na predlog ministrskega predsednika, sporazumno z naučnim ministrom. Zakonski načrt določa, da mora akademija imeti le šestdeset članov, ki bodo dobivali letno plačo 30 tisoč lir. Ta nova ustanova bo predstavljala velik kulturni organizem ter bo delovala po vzorcu najvišjih inozemskih akademij. Z ustanovitvijo Italijanske akademije ne bodo nikakor ukinile svoje delovanje že obstoječe akademije, organizirane po vzorcu zavoda «Lincei» in «Crusca». Italijanski akademiji bo odkazana posebno važna in široka naloga.

Člani te akademije bodo najznamenitejši predstavniki znanosti in umetnosti, ki so razumeli zgodovinsko važnost fašizma in njegov pomen za prepod italijanskega naroda. Kakor se zagotavlja, bo imenovan za predsednika Italijanske akademije Gabriele D'Annunzio. Ustanovitev akademije bo

Nesoglasja na seji beogradskega ministrskega sveta

Pred podpisom jugoslovensko-albanske trgovinske pogodbe

BEograd, 2. (Izv.) Novoletni dan je potekel tu brez posebnih dogodkov. Deloval je edino finančni odbor, ki je zasedal ves dan ter razpravljal o proračunu ministrstva za socijalno politiko. Odbor je pri tem proučeval štednje v državni upravi z znižanjem nekaterih postavk. Med drugim se je sklenilo znižati število uradnikov tega ministrstva za 66 in ono uslužbencev za 27. S temi ukrepi upa finančni odbor doseči znižanje izdatkov ministrstva za socijalno politiko za 2 milijona dinarjev.

Na dvoru je bil včeraj le vojni minister Dušan Trifunović. Pašić se je dopoldne posvetoval z Azo Stanojevićem, ki je kmalu nato odpotoval na svoj dom v Knjaževac.

V svojem kabinetu je minister za zunanje stvari Ninčić konferiral z ministrom za vere Trifunovićem ter z ministrom za agrarno reformo Pavlom Radićem. Poučeni krogi pravijo, da je bila ta konferenca zgolj informativne-

ga značaja radi abdikacije romunskega prestolonaslednika.

V političnem življenju jugoslovanske prestolice je vladalo tudi danes mrtvilo. Popoldne je prispel v Beograd posevni minister St. Radić, ki se je udeležil današnje seje ministrskega sveta. St. Radić je zapustil sejo vlade pred nje zaključitvijo, češ da se ne počuti dobro, in je ob zapustitvi vladnega predsedništva izjavil novinarjem, da je prišlo na seji do nesoglasij med njim in posameznimi drugimi ministri. Na seji se je razpravljalo o izenačenju neposrednih davkov. St. Radić je izjavil, da odpotuje še danes v Zagreb, kamor se je v resnici odpeljal z večernim brzovlakom.

Zvečer je bil sprejet na dvoru minister za agrarno reformo Pavle Radić. Politični krogi spravljajo to avdienco v zvezo z nesporazumljenji med radikali in St. Radićem.

V Beograd je prispel nocoj tudi dr. Korošec, ki je imel takoj po svojem prihodu razgovore z zastopniki davidovičevcev in spahovcev.

BEograd, 2. (Izv.) Kakor se doznava iz zunanje ministrstva, je komisija, ki je proučevala predloge za trgovinsko pogodbo med Jugoslavijo in Al-

banijo, končala svoje delo. Na zunanje ministrstvo se nadejajo, da se bodo tozadevna pogajanja v najkrajšem času zaključila, nakar bo takoj sledil podpis jugoslovensko-albanske trgovinske pogodbe.

BEograd, 2. (Izv.) Kralj je z datumom 31. decembra 1925. podpisal mirovno pogodbo med Jugoslavijo in Turčijo. S tem so bili vzpostavljeni normalni odnosi med obema državama. Ta vest je napravila v beograjskih krogih zelo dober vtis.

Ljubljana, 2. (Izv.) Na novega leta dan ob 19. uri 4' se je tu zemlja stresla. Trešenje zemlje je trajalo kakih 4 sekund. Enaki potresni sunki so se pojavili tudi v drugih krajih Slovenije in v Zagrebu. Pri tem ni bilo prav nobene škode. Le v javnih lokalih se je občinstvo prestrašilo.

BEYRUTH, 2. Danes bodo francoski zrakoplovi trosili nad naselbinami Druzov proglas visokega komisarja za Sirijo, De Jovenela, ki pravi, da jim prinaša pravico, da sami odločajo o svoji ustavi, da si sami izberejo vlado in poglavarje. Če bodo Druzi boj nadaljevali, pravi proglas, bodo s tem sami odganjali vsako upanje v svobodne dni. V proglasu je rečeno, da so se odlični duški može osebno podali k poglavarjem vstavev ter jim obrazložili, da bodo, če ne odnehajo od svojega početja, premagani, da jih bo doletela smrt in lakota, radi katere bodo najbolj trpele žene in otroci. Poglavar Soltan Attrache in s ta teh besed ni poslušal in da bo le on odgovoren, če bo prišlo do hudih posledic.

De Jovenel zagotavlja Druze, da jim Francija lahko da žita, vodnjake, ceste in šole, pa tudi svobodo, ki je Druzi nimajo. De Jovenel zaključuje svoj proglas s temi besedami: «Če se kri še prelije, če so ženske in otroci lačni, če se nesreča bliža in polom, ni to moja krivda, pač pa je temu kriv Soltan Attrache in so krivi tujci, ki mu dajejo denarja. Druzi! Če hočete zmagati, morate položiti orožje. Mir, svoboda in kruh, ki vam ga prinašam, veljajo več kot puške. Zapomnite si, da ne zmorate prav ničesar proti Franciji, katere pa lahko vse stori za vas».

TEžaven položaj v Kini

Prelivanja krvi po pekinških ulicah

PARIZ, 2. Posebni poročevalci lista «Daily Mail» v Pekingu opisuje življenje, ki ga živijo tamkaj Evropejci in urojenici. «Tu se živi — piše omenjeni poročevalce — kakor ob vnožju kakega vulkana. Atmosfera je — reklo se bi — elektrizirana. Okraj poslanstev je podoben trdnjavi, zastraženi noč in dan po Japoncih, Amerikancih, Angležih, Francozih in Italijanih. Onstran velikih vrat, skozi katere se pride iz tega okraja v kitajsko mesto, prežijo Fengovi vojaki kakor lovski psi na Kitajce, ki bi skušali bežati na mednarodno ozemlje.

«Po ozkih ulicah kitajskega kvartirja krožijo brez mru patrulje, do zob oborožene. Na velikem «boulevardu» sem včeraj videl, kako se je na mah dvignila ljudska množica, prestrašena in tuleča. Kitajski študenti, z rudečimi trakovi na rokavih, so pritekli ter mahali s palicami med vzlikanjem: «Zivijo ljudska vlada! Doli s tujimi vlastmi!» Kako minuto pozneje so že ležala na tleh krvava trupla evropskih žrtev, medtem ko so vojaki razganjali študente.

«Državna zakladnica, ki se je polnila skozi tisočletja, se vidno prazni po zaslugi pohlepnih funkcionarjev. Sijaj starega kitajskega cesarstva ne obstoja več. To pa prav malo briga generale in guvernerje, ki ne iščejo drugega, nego lastne dobičke. Vojaški aparat ne deluje več, civilna organizacija hodi tudi z velikimi koraki pogubi naproti, ker niso dobili uradniki in vojaki že več mesecev plače in državne blaginje so prazne.

«Za vsem tem mrtvaškim pozoriščem stoji roka Karakhana, od sovjetov poslanega Armenca, ki drži lutke na svojih nitih in čaka mirno na uro, ko bo mogla Rusija uradno proglasiti Kina za svojo «rudečo sestro Skrajnega vzhoda».

«Journal des Débats» objavlja v francoskem prevodu pismo, ki ga je pred mesecem dni napisal krščanski maršal Feng svojemu tekmeču, maršalu Čang-Tso-Linu. Pismo izraža na točen način pozicijo obeh tekmecev: prvi se je postavil na nacionalistično stališče, medtem ko je drugi še vedno feudalni poglavar, ki je ohranil naziranja stare Kitajske in se bori za svoje osebne cilje. Da se torej še sedaj z gotovostjo predvidevati izid te borbe. Prej ali slej

se bo moral Čang-Tso-Lin predati ter izginiti s političnega pozorišča, četudi ga bolj ali manj očitno podpirajo gotove vlasti.

Poraz grške vojske v Anatoliji 1. 1922.

ATENE, 2. Vlado glosilo «Eleftheros Typos» sporoča, da je vrhovni vojni svet končal preiskavo glede poraza grške vojske v Anatoliji 1. 1922. Ugotovil je, da je tega poraza kriv general Plastira, ki se bo moral radi tega zagovarjati pred vrhovnim vojnim svetom.

Francoska zbornica odgodena

PARIZ, 2. Zbornica in senat sta zasedala celo noč. Odobren je bil načrt za začasno poslovno dobo, nakar sta bila zbornica in senat odgodena do 12. januarja.

PARIZ, 2. Danes se je vršila seja ministrskega sveta, kateri so prisostvovali tudi državni podtajniki. Predsedoval ji je finančni minister Doumer.

Politične vesti

IZ ŽIVLJENJA RUSKIH IZSELJENCEV.

Glavno vprašanje ruskega emigracijskega življenja, ki ima svoje središče v Parizu, je prireditve ruskega inozemskega kongresa. Ta kongres se bo vršil začetkom tega leta in pride na njem do izraza stremeljenje za ujedinenje ruske emigracije. Svojeodno smo že omenili v tem listu, da je na predhodnih pogajanjih za ta kongres nastala začasna kriza, ki je grozila, da onemogoči ta kongres. V teh poslednjih mesecih pa so se pogajanja s predstavniki trgovske in industrijske skupine nadaljevala. Tako je vprašanje ruskega kongresa dospelo v nov stadij, ker se bodo industrialci znova udeleževali dela organizacijskega odbora. S tem se politični načrt kongresa deloma razsiri.

MANJŠINSKO VPRAŠANJE V ROMUNJI

Romunska politična javnost je bila te dni vznemirjena po sporu glede narodnih manjšin. Dve močni narodni manjšini, Madžari in Nemci, so začeli z ostro borbo proti vladi. Madžari so predložili svoje pritožbe Društvu narodov. Protestirali so toliko proti praktičnemu izvajanju agrarne reforme v Erdelju, kolikor tudi proti stališču vlade napram zasebnim šolam. V prvem vprašanju so Madžari pri Društvu narodov doživeli poraz. Drugo vprašanje, ki se nanaša na zasebne šole in o katerem je romunski parlament te dni sklenil tozadeven zakon, zanima še vedno javno mnenje ter tvori predmet ostre polemike med oficijelnimi listi in organi nemške in madžarske manjšine.

Nemška parlamentarna frakcija je v vprašanju zasebnih šol nastopila s sledečimi pogoji: 1) Manjšine imajo polno pravico do ustanovitve do luteranskih, oziroma katoliških šol. 2) Manjšinam gre pravica do odločanja o učitelstvu; v kolikor ta odredba ni nasprotna varnosti države. 3) Zakon naj odloči točno uredbo, po kateri se začneja pouk romunskih jezika, pri čemer se imata v manjšinskih šolah domača zgodovina in zemljepis v predavni v jeziku manjšine, ki je odprla šolo. Zasebne šole imajo pravico do izdajanja priročila zrelotisti. 4) Osebe, ki so absolvirale učiteljske zavode narodnih manjšin, imajo pravico do predavanja v državnih šolah.

V odgovor na vse te zahteve je minister prosvete po svojem povratku iz Zeneve objavil obsirno izjavo o predloženih reformi zasebnih šol. Minister opozarja na to, da država ne more sprejeti vseh zahtev manjšin, ker da bi bile v sličnem slučaju manjšine v boljšem položaju, nego pripadniki romunskega elementa. Ne more se n. pr. dovoliti madžarske zahteve, da bi manjšine same določale višino učiteljskih plač ter da bi se zrelostni izpiti vršili na drugih mestih in ne pred državnim komisijo. Nikdo ne more državi kratiti pravico, da upravlja, nadzoruje in kontrolira vse šole v državi, torej tudi šole narodnih manjšin. Minister opozarja, da je Društvo narodov ugodno razpoloženo napram Romuniji z ozirom na dejstvo, da romunska vlada lojalno polnjuje določbe traktata o zaščiti manjšin. Iz tega razloga se Romuniji nič ne straši koraka Nemčije pri Društvu narodov.

V romunski javnosti prevladuje uverjenje, da zastopnik Nemčije ne bo mogel braniti interesov nemške manjšine v Romuniji z večjim vplivom, nego zastopnik Madžarske. To tem manj, ker ni povoda za resne pritožbe.

KOLONIZACIJA ČEHOSLOVAŠKIH DRŽAVLJANOV V RUSIJI.

Glasmom neke vesti v čehoslovških listih hoče v slučaju priznanja Rusije do jure Čehoslovška začeti s pogajanja s sovjetsko vlado o možnostih širše kolonizacije Rusije s čehoslovškimi državljani in so v obliki podeljevanja razsežne agrarne koncesije. Pri Masarykovih akademijah dela leži nekoliko tisočev prosejnih tudi materialno boljše situiranih čehoslovških poljedelcev in obrtnikov, da bi se jim omogočilo naseljevanje v Rusiji.

RAZMERJE MED VATIKANOM IN ČEHOSLOVAŠKO.

Iz vesti iz poučenih političnih krogov se da sklepati, da bo spor med Vatikanom in Čehoslovasko, ki je nastal povodom oficijelne proslave Husovega praznika in dosegel svoj višek z odhodom papeškega nuncija, v prihodnji spomladi poravnana z medsebojnim sporazumom. Tekom leta 1926 pa ima priti do končne uredbe čehoslovških škofij, tako, da se bo njihov obseg kril z mejami čehoslovške republike. Te uredbe izvede menda Vatikan z naknadnim odobrenjem čehoslovške vlade. Na teh pogajanjih pride v razpravo tudi vprašanje vzajemnega imenovanja novih poslanikov.

DNEVNE VESTI

Potres

Novo leto je pričelo s petkom. Črno-gledi so razlagali, da ni to dobro znamenje ter proročali hude stvari. Kot da bi se bili z naravo domenili, so to pot vendarle nekaj uganili. Strašnega se sicer ni prav nič dogodilo, a streslo nas je pa vendarle; dobre tri sekunde nas je treslo.

«Strah je velika reč», pravi narod; predvčerajšnjim se je lahko vsakdo prepričal, da je to res. Kot da je zapihala silovita burja, so hiše vztrepetale; ljudje so takoj uganili, da je to potres. Preveč je vsakdo izmed nas čital in slišal o tej «šibi božji», da bi se mu ne bila vendarle vznemirila kaka strunica v srčnem kotičku. Prizori iz potresa v Ljubljani, 1. 1895., v Messina, 1. 1910., strašno gorje, katero je povzročil nedavni potres na Japonskem, ko je na milijone ljudi ostalo brez strehe, so še vsakomur v spominu.

Ni torej prav nič čudnega, če so ljudje trumoma bežali na prosto, ko so začutili, da se jim tla majojo pod nogami. Prestrašeni so se zbirali na ulicah in trgih; vsem je človek bral v očeh veliko skrb in negotovost: kaj bo? Marsikatero smo slišali, ko so si ljudje pripovedovali, kako se je zgodilo. Zanimivo je, da so živili, konji, psi, ptice, kazali nekako vznemirjenost, še predno je bilo čutili potresne sunke. Živali so pač za tako stvar bolj občutljive; tako so nam, n. pr. povedali, da sta se dva konja na miramarski cesti tekotom potresa zgrudila na tla, psi so že nekaj pred potresom pričeli močno lajati, ptice so preplašeni begali po kletkah itd.

V ostalem smo pa že včeraj poročali v našem listu. Strahu je bilo dosti, posebno radi tega, ker je po nekaterih stanovanjih pohištvo tako zanihalo, da so razni kipi, vrči in drugo padli na tla, ponekod se je tudi kaka omara prevrnila, dimniki so se na nekaterih hišah usuli, in ropot, ki je pri tem nastajal, je ljudi še bolj zbegal. Lenci, kozarci, steklenice in krožniki so zaro-potali in zaklenkali; koncert prav gotovo ni bil tako uglasen, da bi lahko vzbujal pogum v srcih. Neka družina je šele sedla k mizi, ko ji je nenadni potresni sunek pospravil večerjo; miza se je stresla in krožniki so se vsuli na tla.

Včeraj zjutraj smo na nekaterih hišah zapazili precej velike razpoke; tako v ulici Settefontane št. 2, 4 in 6, v ul. S. Sebastiano in XX. Settembre. V nekaterih stanovanjih v ul. Malcanton se je s stropa vsul omet.

Hujših nesreč pa ni bilo nikjer. Tudi po drugih krajih so občutili potresne sunke. Najhujše je bilo v Benetkah, kjer je bilo, kot pravijo, središče potresa. Mesto je ležalo v gosti megli, ko so kmalu po 7. uri zvečer tla močno vztrepetala. Mnogo dimnikov se je vsulo, kamenje in omet so padali na ceste. Dve hiši sta precej poškodovani. Velika panika se je polastila prebivalstva.

V Gorici je bil potresni sunek tudi precej močan. Ljudje so prestrašeni bežali na prosto, ker so se bali hujšega. Na Reki je potresni sunek, ki je bil tudi tam precej močan, trajal približno šest sekund. Ljudje so v naglici zapuščali stanovanja in javne lokale ter čakali nadaljnih dogodkov.

Taka poročila prihajajo tudi iz drugih krajev; v Puli Tržiču, Vidmu je bil potresni sunek dokaj močan, škoda in nesreče pa ni bilo nobene. Isto velja za Mantovo, Ferraro in Bologno. Lažji je bil potresni sunek v Firenci, v Milano pa so ga komaj čutili.

Tudi v inozemstvu so čutili tresljaj zemlje. Tako v Ljubljani, Zagrebu, v Dalmaciji, v Celovcu in Gradcu.

Prvemu, močnemu sunku, so v daljših presledkih sledili še drugi manjši in komaj čutni tresljaji, ki so jih zaznamovali potresni aparati v nekaterih mestih. Ljudstvo se je kmalu pomirilo.

Zadrugam vojniš oškodovancev!

Zakon o združevanju, o katerem je poročala «Edinost» od dne 29. decembra št. 304., velja tudi za zadrugo vojniš oškodovancev. Po informacijah, ki jih je zainteresiranec prejel od podprefektura oziroma kvesture v Gorici, morajo tudi vse zadrugo vojniš oškodovancev, spadajoče v posamezno okrožje javne varnosti, predložiti: 1. pravila, 2. spis prve seje, iz katerega se razvidi imenovanje upravnega sveta, 3. imenovanje ravnatelja in slednjič potrdilo prefektura v Trstu z datumom, kdaj se je posamezna zadruga potrdila in pod katero številko. Dodati je treba nadalje seznam vseh članov. To naj se izvrši čim prej, najkasneje pa do 10. januarja. Preskrbelo se je, da se je obvestil o tem tudi bivši ravnatelj centralnega urada Zadrug vojniš oškodovancev general Maggiorotti, ki bo gotovo rade volje podprl zadrugo pri teh prijavah. Vsa zadruga naj torej, ako ima doma vse navedene listine, prijavi neposredno, če pa zadrugi manjka kaka listina, naj se obrne na urad političnega društva v Gorici, ul. Carducci 7, kateri pripravi potrebne prepise. Naj se ne zanemarija, ker so globe zelo visoke in sicer od 2000 do 6000 L in zapor od treh

mesecev do enega leta. Seznam zadrugnikov naj bo natančen in popoln, ker tudi za slučaj nepopolnih podatkov predvideva zakon zelo visoke kazni. Z ozirom na to, da mnogo zadrug nimajo dotičnih podatkov oziroma listin doma, ker so jih bile poslane ali enemu ali drugemu uradu, da da posameznim zadrugam na razpolago že omenjene listine, da si jih preprišejo.

Nasveti glede zavarovanja proti nevarnostim na delu

Obrtniška in trgovska zveza za Goriško sporoča: Na podlagi sporazuma z Julijskim sindikatom (t. j. s sindikatom za vzajemno zavarovanje delavcev proti nevarnostem za Julijsko Krajino, Reko in Zader s sedežem v Trstu) in v svrhu, da se olajša delodajalcem izpolnitev novih določb o zavarovanju delavcev proti nevarnostem, v kolikor jih radi prekratkega časa in težke orientacije v stvar se niso mogli izvršiti, je dobila obrtniška in trgovska zveza za Goriško (Gorica, Corso Vittorio Emanuele III, 10, I. nadst.) od imenovanega sindikata koncesijo za kritje vseh rizikov in z njimi združenih posledic vseh onih delodajalcev, ki predložijo do 10. januarja 1926. prijavo za vpis v omenjeni sindikat.

V prostorih Zveze se je ustanovil poseben urad, ki daje vzorce in pojasnila ter sprejema prijave.

VOŠČILA VOJAKOV

Od naših fantov, ki služijo v 13. polku težkega poljskega topništva v Livornu, smo prejeli sledeče pesmo:

Voščimo vsem vesele praznike in srečno novo leto
«Vsi tisti, ki ne pridemo na dopust in bomo za praznike tu praznih ust. Prosim Vas, predragi naši domači, pošljite nam kaj takega, kar je podobno (pogači);

če to ni mogoče, pa vsaj kaj denarcev, da bomo na sveti večer vsi veseli in bomo tud' tu naše pesmi zapeli. Mi vsi, kar nas slovenskih je »pevcev»...

Pred kratkim so se vršile tekme lahke atletike med polki tukajšnje divizije. Ze par dni pred tekmami so dospeli tekmovalci iz raznih krajev v Livorno. Reprezentanco našega polka so tvorili v glavnem naši slovenski fantje; bilo jih je enajst, vsi so častno izšli iz tekem in so zeli splošno priznanje.

Ceta, ki je vlekla vrvo, je bila naravnost nepremagljiva. Tvorili so jo: Pozenel Karol, Meljavec Franc, Vidmar Josip, Nedol Josip, Pavlica Franc, Ivančič Avgust, Sovdat Ivan in Sego Franc. Vsi so občudovali moč in vztrajnost naših fantov, bili so sami Slovenci, kar je razvidno že iz imen. Priporili so si prvenstvo. Vsa izmed njih je dobil veliko bronasto svetinjo in vsi skupno veliko diplomu.

Tudi k plezanju po vrvi se je prijavil Slovenec Svab Josip iz Trsta. Dvakrat je priplezal prvi in tudi tretjič - finale ni zaostal, kakor so sodili vsi navzočni. Ali kronometer je postavil našega Tržičana v veliko začudenje vseh na - tretje mesto. — Za njim je metal železno kroglo Sorina Milan, ki je tudi dosegel prvo nagrado: veliko srebrno svetinjo z diplomu. Najčastnejše pa je tekmoval Kokošin Ivan. Metal je disk in kopje in je v obojem častno dosegel prvenstvo že s prvim metom. Dobil je dve veliki serbini svetinji z diplomama. Le škoda, da mu niso dovolili tekmovali še v drugih panogah sporta, na pr. met bombe, kjer bi si gotovo ne pustil odvzeti prvenstva. Nihče izmed Slovencev - tekmovalcev ni odšel s sportnega vežališča brez svetinje; poleg te je bil vsem tem v nagrado podeljen petdnevni dopust za božične praznike. Odsli so domov, da se vesele med svojci. Mi pa, kar nas ostane tu, želimo vsem, predragi rojaki, srečno novo leto. — Eden za vse.

Društvene vesti

— Zabavni večer S. D. Adria. Opozorjamo ponovno zabave želje mlade in stare, da se danes zvečer ob 8. uri prične v dvorani K. K. D. za naznanjeni zabavni večer. Spored je tak, kakršni so sporedi naših pristnih zabavnih večerov. Na svidenje torej danes pri Sv. Jakobu.

— Slovenska dekliška Marijina družba v Rojanu ponovi danes popoldne ob 5. uri v svojem domu veselico: «Smrt Marije device» in burko «Ubojstva služkinja». K obilni udeležbi vjudno vabi — Odbor.

— M. d. «Zarja» - Rojan. Danes točno ob 13. uri se snidejo vsi nogometaši I. čete (z rezervami) pri rojanskih obokih, odkoder se odide skupno na igrišče «Obzora».

— M. d. «Zarja» - Rojan. Vsled nepredvidenih ovir se bo odborova seja vršila v pondeljek, in sicer v novih prostorih. Radi važnosti dnevnega reda je navzočnost vseh odbornikov obvezna: — Podpr.

— D. k. N. Tommaso - Trst. Danes ob 10. uri sestanek. Pozivljamo vse člane, da se ga udeležijo. Točno! — Perdsednik.

— «Ilirija». Seja ob 11. uri. — Tajnik.

SPORT

SPORTNO UDRUŽENJE Osrednje Sportno Vedstvo

Prvenstvene tekme za hazeno: Od današnjega dne do 15. februarja 1926. nepreklicno se sprejemajo priglasnice za udeležitev hazenaške za prvenstvene tekme, ki bodo začele prvo nedeljo marca. Pozivljamo vse članice, naj se udeležijo prvenstva ter naj prej ko mogoče naznanijo tekmujoče družine in igralke.

Kazen članici: Ker ni vprašala potrebnega dovoljenja, se kaznuje članica S. D. Adria z globo 25 lir. O. S. V.

Spored na igrišču Adrije za danes

Točno ob 9. uri zjutraj se srečata v prvenstveni tekmi Zarja-Grad, nato in sicer točno ob 10.30. Tergeste B in Bancari B v prijateljski. Potem zopet prvenstvena tekma Adria-Magdalena ob 12. uri in ob dveh Adria-Obzor. Vse čete so naprosene, da pričnejo tekme točno ob določenih uri, ker je čas merjen, tako da se, konča se pri svetlem!! — Odbor.

Vsi odborniki se pozivajo, da bodo točno opoldne na igrišču!

Adria-Obzor

Danes torej se glasom koledarja srečata imenovani četi v prvenstveni tekmi, danes popoldne bo naši radovednosti zadosteno. Koliko stav je že stavljenih na izid te tekme, ki bo po zadnjih sportnih dogodkih sodeč, pokazala prvaka v Julijski Krajini. Obe četi reflekt. na to, kar je jasno. Zato bo današnja tekma izredno ostrá, a kakor smo že rekli, v kolikor upamo tudi kavalirska.

Adria (II. divizija)

Danes naj bodo točno ob 11.40 na igrišču vsi igralci druge čete. Obvezna je prisotnost sledečih: Petelin, Kosič, Kreševič, Kreševič II, Smrdel III, Vrtovec II, Šuli-gor, Kosič, Štok, Kerševan, Morel in Sirca za tekmo proti Magdalena.

Zarja-Grad

Danes ob 9. uri zjutraj se srečata na igrišču Adrije v prvenstveni tekmi (II. divizije) imenovani četi. Tekma bo brezdvomno zanimiva — zato jamči hitro napredovanje mlade čete Zarje in že precej izkušena rutina Grada.

M. d. «Grad»

Sledeči igralci naj se snidejo danes točno ob 10. v čakalnici openskega tramvaja v Trstu: Kim, Skrljavaj, Dolenc, Santon, Taučer, Augustinčič, Huso II, Nadižar, Markočič, Batič, Vodopivec, Ferluga I, Ferluga II, Ban I in Ban II. — Načelnik.

«Adria» - «Obzor».

Za današjo tekmo naj četa «Adrije» pride na igrišče točno ob 13.0 v sledeči sestavi: Rupena II, Mahne, Cesar, Vato-vec, Vrbec, Stofa, Kocjančič, Žerjal, Košuta I, Rupena I, Košuta II in Počkaj.

Iz tržaškega življenja

Velicaten pogreb umorjenega stražnika
Globok utis, ki ga je vzbudil med občinstvom kruti umor pri Sv. Justu, je prišel do ganljivega izraza včeraj pri pogrebu nesrečnega mestnega stražnika Cattaruzze. Kakor predvčerajšnjim, so ljudje tudi včeraj neprestano romali na poveljništvu mestnih stražnikov pri Sv. Justu, da izkažejo pogumni žrtvi poklica poslednjo čast; prinášali so vence in cvetice, s katerimi je bila soba, kjer je ležal mrtli, do znanega kotička napolnjena. Med drugimi številnimi venci, so bili tudi krasni venci, ki so jih poslal mestni stražniki iz Milana, Bologne, Genova, Firenz, Benetk in drugih mest. Tudi od gasilcev in župan-ster raznih mest je dospelo mnogo ven-ec. Ob mrtvaškem odru so se vrstili na častni straži tovariši nesrečnega stražnika v paradni uniformi.

Kmalu po polnočju se je pred poveljništvom mestnih stražnikov začelo zbirati občinstvo, ki je polagoma naraslo v tisoč-glavno množico. Ob 14.30 so štirje dvignili krsto z mrtvaškega odra in jo prenesli na ulico pred poveljništvom, kjer je med splošno pozornostjo in ganjenjem navzoč-nih povzel besedo poveljnič stražnikov De Giusti. Imel je lep poslovilni govor, v katerem je proslavil zaslugi in vrline pokojnika ter njegovo vestnost pri izvrševanju službe, v kateri je žrtvoval življen-je. Za De Giustijem je govoril stotnik dr. Timeus, dodeljen 8. polku alpincev, pri katerem je svojčas služil Cattaruzza. Nato so stražniki dvignili krsto na rame in žalni sprevod se je začel premikati proti argu Unita. Na čelu sprevoda je korakal oddelek mestnih stražnikov v paradni uniformi, sledili so jim nosilci vencev in krste, za katero so stopali sorodniki in znanci pokojnika ter množica občinstva. Na trgu Unita so se pridružili sprevodu zastopniki oblasti in raznih združenj. Med drugimi so bili navzočni tudi prefekt Gasti in divizijski poveljnik general Pu-gliese ter zastopnik župana. Ob zvokih mrtvaških koračnic, ki jih je svirala gora mesta sirotišnice, je sprevod nato krenil preko nabrežja Tre Novembre in ulice Bellini do cerkve Sv. Antona novega in od tam po blagoslovitvi krste na trg Ober-dan. Tam so položili krsto na avtomobil, s katerim so bili zemski ostanki Cattaruzze prepeljani na pokopališče v S. Chuirino v Furlaniji.

Slabo je začel novo leto.

51-letni upokojenec Bonifacij Hrovatin, stanujoči v zagati Gusion št. 11, je končal prvi dan novega leta v gostilni, kjer si je do pozne ure namakal žejno grlo z vin-sko kapljico. Mogoče se je tudi bal potre-sa, kajti napolnil se je domov, ko se peteli-ne že naznanjali beli dan. Noge so se mu močno upirale, vendar se je srečno pre-gugal do domače hiše. Toda stopnic ni znal več. V prvem nadstropju je zgubil oblast nad nogami, telebnil po stopnicah in se pri tem tako hudo udaril v glavo, da je oblezel nezavesten. Ljudje, ki so mu priskočili na pomoč, so ga prenesli do-mov in ga položili v posteljo, misleč, da ne bo hudega. Toda ker se Hrovatin do-pozno popoldne ni zavedel, so domači po-klicali zdravnika. Ta je dognal, da ima moč pretresene možgane in najbrž tudi počeno črepijo, zato ga je dal nemudoma prepeljati v mestno bolnišnico. Hrovati-novo stanje je nevarno.

Poskušan samomor mladenke.

Dasi je dočakala komaj 18 pomladi, se je Ema Rensi, nameščena v hotelu «La ville» na obrežju Tre Novembre že nave-ljala življenja. Včeraj predpoldne se je zaprla v svojo sobo in izpila znatno količino neke raztopine, ki se rabi za nego-vanje las. Ta raztopina vsebuje zelo malo strupenih snovi, vendar se je Rensijeva počutila zelo slabo. Njeno vžidovanje je privabilo nekatere uslužbenke hotela, ki so poklicali na pomoč zdravnika resilne postaje. Ta je deklici izpral želodec ter jo tako reč iz vsake nevarnosti. Kljub temu pa je bila Rensijeva iz previdnosti prepe-ljana v mestno bolnišnico, kjer je izjavila, da bo ob prvi priliki ponovila samomor-rilni poskus, ker ji življenje zelo preseda. Ni se hotela povedati zakaj.

Iz tržaške pokrajine POTRES V VREMAH

Prvi dan novega leta je jemal slovo. Mnogi so se zbirali v gostilnah. Smeh in dobra volja, žvenket polnih čaš, zabadljive in dobrohotne šale, govornje vsevprek, tu pa tam harmonika, petje — živijo, to smo mi! Lepo in pri-jetno se je bližal prvi letošnji dan svo-jemu koncu.

Farna ura bije sedem.
«Oče, še en liter ga bomo, potem pa — ne bomo še šli!»

«Zaljubilo se je solnce, v gizdavo de-vojko Ano, zaljubilo pa poslalo troje snubcev k nji, troje snub...»

Kot bi odrezal pojenja petje. Za hip je vse onemelo. Tek-tek-tek, tek-tek-tek, tek-tek-tek trepetajo šipe v oknih. Vsa soba se ziblje. V kotih med steno in stropom poka omet in bel prah pada na presenečene pince. Vino se giba v ste-klenicah in uhaja preko robov polnih čaš. Za Boga milega, kaj je to? Pre-se-nečenje se izpreminja v strah. Jezus, Marija — potres!

Ropot. Stoli se prevračajo, gneča pri vratih.

Zunaj se že čujejo prestrašeni glasi v vaščanov. Po vsej vasi tulijo psi. Gruče ljudi tu in tam. Vse istočasno vprašuje in tolažiti. Da, da, to je po-tres. Zemlja trepeta v svojih silovitih krčih sekunde dolgo in odleže ji. In strah ljudi se spremeni v prešernost. Drug drugemu očita strah; smeh, opra-vičevanje, preprič.

Vesti z Goriškega

LUJSKO GLEDIŠČE — TRG. DOM

Danes 3. januarja ob 16. uri «Po-gumni krojaček» (repriza).

«Pogumni krojaček», ta humoristi-čna pravljica igra, ki je privabila že dvakrat v Trgovski dom vse polno ob-činstva, se v nedeljo 3. januarja na splošno željo zopet ponovi. Da se pa ustreže vsem, tudi najubožnejšim slo-jem, so bile znižane cene za to pred-stavo, tako da si prav vsak lahko pri-vožni užitek te zabave, in sicer: šoloob-vezni otroci 1 liro in odrasli 2 liri, bo-disi stojišče ali pa sedež. Gotovo ga ne bo, ki bi zamudil to redko priliko, ker tako po ceni zabave ni ravno vsak dan. Zato pa izrabite priliko in pridite, da čujete z desk mlo govorico, ki vas po-pelje v deželo pravljic in bajk, kamor si vsakdo tako vroče želi. Igra se v ko-stumih, katere je vodstvo preskrbelo, da uprizoritev čim bolj izpade. Sode-luje tudi naš vrli mandolinistični kro-žek. Opozarja se, da se s to predstavo uprizori «Pogumni krojaček» zadnjič in da se na poznejše želje občinstva ne bo moglo več ozirati. Začetek točno ob 16. uri.

IZ POGLAVJA BREZ KONCA.

Redno teden za tednom smo prebirali žalostne jagode strašnega roženvenca ne-prestanih nesreč radi eksplozij po vojni zapuščenega streliva.

Trgalo in mesarilo je ude našega ljud-stva celo leto prav gori od Čezsoče, po to-lminskih vaseh, napolnilo z grozo sv. Lu-cijo, banjsko planoto, desni breg nad Ka-nalom ter predvsem goriško okolico in zapadni Kras.

Na Oslavju so ljudje radi zadnje nesre-če pred enim mesecem je strahoma kopali ledino za obnovitev vinogradov. Pa je v sredo zjutraj zopet udarilo čisto blizu v sosedi Kalvariji in uničilo mlado življe-nje.

V sredo so ljudje zaslili v bregu mo-čan, votel pok. Takoj jih je spreletela hu-da slutnja. Podali so se v smeri poka ter naleteli na 18-letnega Franca Cigliča, ka-teri je krvavel na desnem ramenu, zadet od šrapnelnega drobca.

Le s težavo je bilo mogoče izvesti od ranjenca, kaj in kako da se je nesrečni dogodek razvil.

On, Ciglič, in pa 21-letni Rafael Tronkar iz Pevme sta iskala nerazstreljene projekte po grmovju in po napoli zasutih jarkih. Tronkar se je podal z enim izstrel-kom v neko bližnjo kaverno, da bi ga tam izpraznil. Ciglič pa je še nadalje stikal po grmovju. Ker je pa bilo njegovo iskanje brezuspešno, se tudi on pada proti vodu kaverne. Komaj je stopil v odprtno za-dušne jame, mu oslepi pogled silen blisk, v katerem je videl raztrgano telo tovariša Tronkarja. Silen pok in zračni pritisk ga je tresel ob tla.

Ljudje so našli v jami Tronkarja vsega razmesarjenega. Iz široke rane na prsih je žuborel mlaz tople krvi, leva roka mu je bila odtrgana desna na več mestih zlomljena in glava zmečkana.

Zeleni križ je odpeljal Cigliča v goriško mestno bolnico, truplo pokojnega Tronkarja so pa zastražili karabinerji.

V srcu vseh družin našega ljudstva na bivešem bojnem ozemlju leži neprestano težko vprašanje: Ali je sploh kak praznik miru, kaka mirovna konferenca, ki bi ustavila to tiho zahrbtno vojsko med na-mi?

VOGERSKO

Opozoritev pristojnemu žolsk. oblastvu
Čeprav so se prišli že večkrat razni zanesljivji ljudje v naše goriške ured-ništvo pritoževati čez neko učni moč na Vogerskem, pa vendar nismo radi ko-čljivosti pritožb hoteli o tem poročati v našem listu. Medtem je o tej zadevi po-ročal že neki naš slovenski goriški list. Ljudje so radi tega pričakovali kakih ukrepov, kake preiskave. Toda o vsem tem ni dosedaj niti sledu.

Ker prihajajo ljudje ponovno v naš urad s prošnjo, da bi se zadeva razči-stila, prosimo g. žolskega nadzornika Rubbia, da uvede preiskavo ter dožene, koliko resnice je v obtožbah. Ugled šole zahteva to!

Se en rahel sunek. A zdaj so že prisi-li k sebi, zdaj sledi modrovanje:

«Ljudje božji, strašna katastrofa! Zadelo nocoj nekatere kraje. Posre-deli, kaj bodo poročali listi jutri!» Lju-dje ugibajo o paniki v tržaških gledališ-čih. Vsa pa je ponosen na ta dogodek, o katerem bo lahko pripovedoval mno-gokrat svojim otrokom in tistim, ki niso bili tako srečni, da bi čuli potres.

Cetrt ure pozneje tretji sunek, potem dolgo časa nič. Par minut pred deseto četrti in četrti ure po deseti pa zamolklo sekundo trajajoče podzemsko bobne-nje, ki ga zaključijo sunek, nagel in kra-tek, a silovit kot električni udar. V ta-kih krčih se je rodilo pri nas novo leto.

Vesti iz Istre

POTRES

(Boršt, 2. jan. 1926.)

Sinoči ob 7. uri smo čutili tukaj zelo močan potresni sunek, katerega je spremljalo podzemsko bobnenje. Lju-dje so preplašeni zbežali iz hiš na prosto, otroci so jokali, a tudi mnogim odraslim se je na obrazu čital globok strah. Trešenje je trajalo kakih 15—20 sekund. Ob deseti in petnajst minut se je spet treslo kakih 10 sekund, pa ne tako močno kot prvič. Slabotnejši sun-ki so se še čutili ob 10. uri 50 minut, ob 2. uri po noči in okrog 5. ure zjutraj. Stari ljudje pravijo, da niso še nikdar čutili tukaj tako močnega sunka, kot je bil prvi sinočnji. Šibe potresa reši nas, Gospod!

Danes vsi v Miren gledat «Kakršen gospod tak sluga» in telovadbo na-raščaja ter članice Dram. krožka «Ipava». Točno ob 3. uri in pol pop.

POTRESNI SUNKI V GORICI

Najbolj je prestrašil potrebni sunek one, ki so bili takrat doma v svojih stanovanjih prvega in drugega nadstropja. Večina piv-ecv in pritiščnih gostilnah pa sunka se-veda ni čutila, kajti mnogi izmed njih so že imeli svojstvene potresne sunke celo popoldan.

Največ strahu so doživeli gledalci visoko gori v galerijskem stojišču gledališča Verdi. Tesno natlačeni so gledali na oder. Pa ko sta se jim začela gibati lesena ograja in pod, ni čuda, da je nastala panika med njimi. K sreči so prisotni čuvalji preprečili, da ni bilo hujših nezdod.

Ljudje, ki so prihajali v soboto zjutraj kot običajno v naše goriško uredništvo, so pripovedovali, da je potresni sunek po-vzročil po celi deželi precej razburjenja. Posebno so bili vznemirjeni v nekaterih briških vaseh, kjer imajo slabše, stare hiše. Ne iz goriške okolice in tudi ne iz gor ter Krasa nismo dobili nikakih poročil o kakih nezdodah.

Praznovrni prerok so že na delu s svo-jimi prerokami o hudem letu 1926.

KOZANA.

Umrla je tu pri nas gospa Elvira Jere-bova, rojena Prinčič, soproga g. notarja v Radečah v Jugoslaviji. Pri ljudeh je bila jako priljubljena, zato jo je tudi toliko ljudi spremlilo na njeni zadnji poti. Naj ji bo lahka briška zemlja!

VIPOLEŽE.

Tukajšnje izobraževalno društvo «Vr-te» priredi dne 6. januarja na praznik Sv. treh krajev popoldne ob 3. uri veselico, na kateri ne bo manjkalo zabave. Igrali bodo veseligr «Moč uniforme», nato bo sledilo par narodnih pesmi in deklamaci-je. Natančen spored objavimo kasneje.

NEZGODA.

V sredo se je ponesrečil kolar Andrej Baydaz iz Kanala. Vozil je proti Solkanu, in ko se je hotel ogniti nasproti prihaja-jočemu avtomobilu, je zletel z voza proti zidu in si zlomil desno ključnico. V krat-kem času je dosel na mesto nezgode Zel. križ iz Gorice, ki ga je prepeljal v goriško bolnišnico. Sodi se, da okleva v kakih treh tednih.

MEDANA.

(Prepoved Silvestrovega večera.)
Podprefektura v Gradski je prepove-dala zabavo prireditelj prosvetnemu dru-štvu v Medani.

PRITOŽBE OBČINSTVA.

V naše goriško uredništvo se prihajajo ljudje pritoževati, da izgubljajo po nepo-trebnem čas na goriškem «Montu», kamor jih večkrat kličejo, ne da bi mogli dotični dan, označen v vabilu, opraviti tamkaj svoje opravilo. Posebno so nezadovoljni s spojovaljem okenca št. 5. Toliko na znan-je pristojnih.

DROBNE GORIŠKE MESTNE VESTI Goriška občina

je vzela nase monopol prilepjanja javnih razglasov. Tvrška Juch v ulici Morelli bo skrbela za pravilno izvrševanje te službe. Vsakdo, kdor hoče objaviti od sedaj na-prej kak lepak, ali pa kakršno si je bodi javno reklamo v mestu, se mora obrniti na tvrško Juch, da pri njej doseže dovo-ljenje in v plačla predpisano tarifo.

Ni pokazalo goriško meščan-stvo, da bi se s težavo posvajalo od pre-teklega leta. Potom plesov na šestih kra-jih mesta so priplesali goriški občinarji v novo leto. Le vlezaslužni četi brivcev se ni moglo privoščiti te zabave. Od ra-nega jutra pa do pozne noči so se drenjali klijenti v brivnicah, in sicer od popoldneva naprej samo nežni spol. Zato so pa odka-kovali pri brivnih ritmih plesa kratko-otriženi in obrti lasje stotin ženskih gla-vic.

Plesna šola Ferrandi se je preselila iz spodnje dvorani Trgovskega doma v ulico Monache. Dramskemu dru-štvu se je radi tega precej oddahnilo, ker mu ne bo več sredi najžalostnejše trage-dije prešeren zvok shimmyja motil pred stave.

14 plesov priredijo tokom le-tošnjega kratkega pusta samo italijanska društva v mestu. Ni nam znano, če so spričjo tega dejstva nastavl

— Odprte lekarne. Nedelja 3. januarja. Nočne službe: Liberi, Corso V. E. III, št. 89. Odprto do 6. zvečer: Pontoni v Raštelju; Contin, Corso Verdi 17.

MIREN

Kaj je bilo na Silvestrovo v Mirnu?
Kdor ni videl, si ne more predstavljati Dram. krožek «Ipava» je imel Silvestrov večer samo za povabljenega. Na tem večeru je bil spored zelo bogat. Zabava je bila res lepa in čudili smo se vsi, da je mogel Dram. kr. «Ipava» toliko napraviti. Presenetil nas je oder. Tako lepo poslikan in napravljen. Toda kaj še le drugo! Zato pa, kdor ni še videl, naj pride zopet danes dne 3. 1. 1925 v Miren ob 8.30 pop. — Gotovo je, da mu ne bode žal!

IZ UPRAVNEGA ODBORA VIDEVSKE POKRAJINE.

V zadnji seji so se odobrile sledeče zadeve: **Sv. Peter pri Gorici:** Taksa na ples in javne prireditve. **Gorica:** Hiša v ulici Casa Rosa. Dobavitelj in postavitev lino-leuma. Gradnja novega izvoznega trga in predelne na vojni odškodnino. Poklonitev Gabr. d'Annunzio. Podpora družbi Ribi in Carnevali za avtomobilni prevoz. **Tolmin:** Gradnja nove občinske hiše. **Cerkno:** Prememba takse na živino. Prispevek za ustanovitve kmetijske šole v Idriji. Povišanje aktivitetne doklade občinskih nastajalcev. Davek na obrti in taksa na patente. **Godovič:** Vzdrževanje takse za prod. za tekoče leto. Povišanje plače sol. slugi v Medvedjem brdu. **Šebrelje:** Užit. slugi. **Podgora:** Stavbeni red. **Bovec:** Dodelitev drv občinarjem. **Dole, Godovič in Trenta:** Proračuni.

SERPENICA.

Tukajšnje bralno društvo «Stol» nam je tudi letos priredilo običajni Silvestrov večer s prav dobro izbranim sporedom. Dvodejanko «Mojsira Križnika božični večer» so nam našli vrli «Stolaši» podali izvrstno, če se pomisli, da so našli igralci navezani le sami nase brez kakršnekoli pomoči. Če se pomisli, da so imeli vsega skupaj le šest vaj, se jim mora izpregledati tisto malo negotovosti v nastopih. Prav dobri tudi burki «Dve teti» in «Kmet v kavarni», ki sta vzbujali obilo smeha in želi obilo ploskanja. Vsa hvala pa pevske-mu zboru, ki se je prav dobro odrezal pri vseh treh točkah, kljub temu, da je v zadnjem času izgubil nekoliko prav dobrih pevskih moči, ki so morale po svetu za kruhom. Saj je bil po vojni do pred kratkim naš zbor eden najboljših v bovski dolini. Sedaj ga seveda prekaša le kobarški. Iskrena zahvala vsem udeležencem, ki so se odzvali vabilu, ter tako pripomogli k dobremu uspehu prireditve, ki se je zaključila s prosto zabavo, šaljivo pošto in najboljšim razpoloženjem udeležencev.

V nedeljo 11. t. m. bo imelo društvo «Stol» svoj redni občni zbor, na katerem se bo slednjič likvidiral spor pretekle spomladi; upamo v zadovoljnost vseh društvenih delavcev in v prid naše skupnosti, prosimo in napredka. — Vabljeni so vsi člani, da se ga polnoštevilno udeležijo.

SV. LUCIJA OB 80ČI.

Preteklo nedeljo je prišel v naše društvo dr. Serjun in nam v Mikuzevi dvorani predaval o znani bolezni jetiki. — Z velikim zanimanjem smo poslušali gosp. doktorja, ki nam je s pomočjo filma na prav poljuden način opisal vse grozote te strašne ljudske morilke. — Pričakovali smo nekoliko več udeležbe — in bilo bi vse prav. — Gospodu doktorju se tem potom najtopleje zahvaljujemo. — Odbor.

PODBERDO.

Po dolgem bolehanju je umrla pretekli teden gospa Marija Torkarjeva, iz znane Torkarjeve družine v Podbrdru. Njeno prižubljeno med ljudmi je najbolj izpričala dolga vrsta pogrebne sprejeme. Njeni preostali družini naše iskreno sožalje, ranjki pa zaželjeni mir onstran teh zemeljskih težav.

Gospodarstvo.

TRŽAŠKI BLAGOVNI TRG

F. C. - Trst, 2. I. 1925.

Pšenica. — Pred zaključkom leta navadno počiva celokupna trgovina in tako tudi žitna. Ravno kar preteklo leto nam je pa prineslo pravo senzacijo, ki je kakor navadno prišla iz Zedinjenih držav. Cene so ravno pred preteklimi prazniki znatno poskočile in prekoračile celo najvišje lanske. Zadnji tečaj pšenice na čičaški žitni borzi je bil za par točk višji nego najvišje doseženi tečaj v februarju preteklega leta. Ta cena pa je z ozirom na izborni žetev precej pretirana. Prav gotovo zopet obvladuje poslovanje stranka, ki spekulira na dvigovanje tečaja pšenice. Evropski trgi so bili ob zaključku leta sicer zelo čvrsti, ali povsod se je moralo zaznamovati le omejeno poslovanje. Vzrok leži brezdvomno v slabih gospodarskih in političnih razmerah evropskih držav. Italijanska tržišča so se leki evropskim prilagodila cenam ameriških borz. Najboljša ameriška pšenica (Manitoba) je notirala v Milanu dolarjev 7.05 ctf Genova, takojšnje blago pa L 218 franko vagon Genova. Cena domače pšenice se giblje med L 198—202 franko odhodna postaja.

PODLISTEK

E. PHILIPS OPPENHEIM:

Čuden slučaj gospoda Jocelyna Thewa
Prevel France Magajna.

Nasmejala se mu je mehko. Iz njenih oči so se sipale iskric in njeni zobje so bili naravnost krasni.
«Zelo prijazni ste vsekakor,» je dejala, «čeprav ne vem, ali vam smem verjeti toliko, kakor bi rada. Povedala vam bom ono kar vem, dasi je jako malo. Zgodilo se je takoj potem, ko se je Jocelyn Thew povrnil iz Nicaragua, da je Dick Beverley tam v New Yorku malo ponorel. Srečala sta se baš ko je bil Dick stisnjen v kot. Zgodba mi sicer ni znana, vem pa, da je Jocelyn Thew igral belega moža. Dick Beverley mu znatno dolguje svoje življenje, morda samo svojo prostost in njegova sestra ve o tem. Vidite, taki so odnosi med njimi tremi!»
«To bi lahko uganil sam,» je Crawshaw rekel skromno.

Koruza. — To blago ni bilo podvrženo v zadnjem času nobenemu valovanju cen. Jugoslovensko navadno sušeno koruzo prodajajo franko Postojna in zacarinjeno po L 85—86. Kupčija pa je kljub temu jako omejena in nezadostna.

Moka. — Cene tega blaga so poskočile za spoznanje. Mihi zahtevajo za št. 0 L 254—262 franko nakladna postaja. Belo moko prodajajo na debelo po sledečih cenah: št. 000 po 275, št. 00 L 264 in št. 01 L 244; koruza sijana moka stane na debelo po L 130 q. koruzni zdrob pa L 154 q.

Riž. — Rižarne ponujajo italijanski riž po sledečih cenah: navadni glaziran po L 270, Carolina po 320 franko odhodna postaja. Tržaške cene od 100 kg dalje so: za navadni L 264, za prvovrstni L 308, za Carolina L 410.

Pižol. — Vagonsko blago popolnoma zanemarljivo. Cene pa so kljub temu ostale nominalne. Na debelo: galicijski koks L 194, štajerski koks L 192, beli fižol L 164, mešan L 144 za sto.

Kava. — Razpoloženje na tržaškem terminkem tržišču je bilo ob zaključku leta zelo čvrsto. Cene so poskočile za 8 do 10 L pri metriskem stotu. Notiranja so bila sledeča: za marec L 888—905, za maj L 859 do 865, za julij L 850—855, za september L 808—819, za november L 795—815.

Južno sadje. — Smokve Kalamata v navadnih venci L 235—240, v najmanjših venci L 260—265, italijanske smokve (Puglia) L 200 za sto, dateljini Hallovi L 340, alžirski dateljini L 750, mandeljini (Bari) L 2050, izbrani L 2200, sultanine L 600—800. Cene se razumejo samo na debelo in so samo nominalne. Razpoloženje na tržišču je izvanredno slabo. Povpraševanje tako s strani inozemstva kakor tudi s strani domačih trgovcev skoro popolnoma prenehalo.

Sladkor. — Cene nestalne, ki se nagibljejo k padanju. Na debelo notira: kristal L 638, moka L 648, v kockah L 680. V imenovanih cenah ni všteta mestna užitnina.

Krompir. — Vagonsko blago franko Trst stane L 63—68 za met. stot. Cene rastejo.

Zelenjava in sadje na trgu Cavour. — Cene na debelo. — Censnik L 600, pomaranče za sto L 100—140, pomaranče v zabojih L 40—45, kisle zelje 140—160, artičoki (100 kom.) 80—100, korenje 60, kostanj 10—220, brokoli 60—90, glavno zelje 80—140, karfiol 170—200, okrovt (vrzote) 50—90, solatnik 100—120, vrhnata repa 100, čebula 60—70, dateljini 300—500, indijske smokve 80—100, suhe smokve 240—300, koromač 100—120, solate 32—36, limone v zabojih 32—36, mandarini 150—480 za q. jabolka 100—480, orehi 440—480, krompir 60—80.

(Dlje na IV. strani)

MALI OGLASI

TRI KRAVE z mladim mlekom, tolminkse pasme, se prodajo. Rojan, Molini št. 731. 1

CEVI iz litega železa v premeru 5 do 6 cm kupim približno 70 m. Naslov pri Trž. kmetijski družbi, Via Torre bianca 19. 4

KANARČKE, pristne Harzeifert Edel-roller, izvrstne pevce in samice, prodam po nizkih cenah. Sv. Peter pri Gorici, Vrtojbenska cesta 199. 5

HIŠA v bližini severne postaje v Gorici z dobroidno gostilno se prodaja radi selitve. Cena približno 35.000. Pojasnila daje «Goriška uprava». 6

KARNARČKOV Harzarjev, izvrstnih rollerjev, prodam večje število po 170 do 200 Din. Pri naročilu večjega števila dostavim osebno. Alojzij Ažman, Bohinjska Bela (Slovenija) 2

MEŠČANI! Od DANES naprej se predstavlja v

Kinematografu Galileo

Trst, Viale XX settembre 25

monumentalno delo

Trpljenje Tam-Tama

Eksotična predstava v 5 dejanjih

Ta umotvor vzbuja največji entuzijazem vsled velikanskih mas, ki nastopajo in vsled krasnih slik, posnetih v tropičnih krajih.

Glavni igralci so:

House Peters

Pauline Starke

Antonio Moreno

Začetek ob 14. uri

Slavna imena, ki ne potrebujejo posebne reklame

«Ne vem,» je rekla suho, «ali niste uganili tega že davno.»

«V očigled dejstvom je uganibanje majhne važnosti,» je dejal. «Mnogoraje imam nekaj trdnega, na čemer lahko zidam.»

Nasmehnila se mu je.

«Če bi bila sentimentalno deklet, gospod Crawshaw, bi se gotovo zaljubila v vas. Tako ljubki ste.»

Zdaj se pa norčujete iz mene,» se je hudoval. «Vsekakor bom nadaljeval, potem bova pa pozabila na vse resne stvari. Gospodična Beverley je plačala ves svoj dolg napram Jocelynu Thewu, to je gotovo. Richard Beverley ni več svoboden. V Angliji bo samo še nekoliko dni in Thew bo imel malo prilike, da ga izrabi. Kljub temu je v tem hipu vsaka ura največje važnosti za Jocelyna Thewa. Zakaj bo tedaj potratil še ves en večer v družbi s tema dvema?»

«Kateri od naju je detektiv — vi ali jaz?» je vprašala.

«Profesionalno, mislim, sem jaz. Navzlic temu se trenutno smatram za prostega, tako da se lahko vdam dobrotam privatnega življenja.»

Naslonila je brado na svoji stisnjeni roki in ga pogledala v oči.

«Torej vđajte se jim po svoji mili volji,» je rekla in se mu vabljivo nasmehnila.

«Pustiva ono neprijetno stvar! In prosim vas, zapomnite si še to: na nobenem obedu nisem bila tako vesela, a vendar nočem priti prepozno v gledališče Empire.»

Crawshaw se je povrnil iz svoje sobe približno ob eni uri zjutraj. Klobuk je nosil visoko na glavi in navzlic svojim pred-sodkom je imel v gumbni pripieto belo rožo. Brightman, ki ga je čakal, ga je začudeno pogledal.

«Ste imeli kaj sreče, gospod Crawshaw?»

Crawshaw je odločil klobuk in suknjo na mizo in si zmešal v čaši nekoliko sode in viskija.

«Ne vem,» je rekel zamišljeno. «Ste li dobro podkovani v angleški zgodovini, Brightman?»

«V svojih mlajših dneh sem nekoč v tem predmetu dobil lepo nagrado in priznanje,» je odvrnil detektiv. «Domisljal sem si, da sem v zgodovini eden najboljših.»

«Kdo je zmagal v vojni roži?»

«Lancastrijanci, kajpada.»

Crawshaw je priklinal.

«To so bili tisti z rdečimi rožami, ali ne?»

Brightman, meni se zdi, da bomo zdaj to obrnili. Stavim pet proti eni, da sem pogodil, kako namerava Jocelyn Thew spraviti dokumente v Nemčijo.»

7. poglavje.

Obed rdečih rož, kakor da tekmuje s svojim nasprotnikom belih rož, je kazal vse znake najpopolnejše uspelosti. Jocelyn Thew je povsem pozabil na svojo strogo resnost iz prejšnjega večera in nikoli ni bil bolj duhovit in zabaven drug kot ta večer. On, ki je le redkokdaj govoril o svojih činih, je pripovedoval nocoj zaporedoma o doživljajih, ki jih je doživel tekom svojega potovanja po daljnih tujih deželah. Katarina je docela pozabila na svoje moreče skrbi in se vdala veselju trenutka. Jocelynovo obnašanje je bilo naravnost v ton njegovih besed je bil pristraniji. Z Richardom Beverley je govoril o njegovem odhodu čez par dni in kazal žalost, ker ne bosta več skupaj. Samo enkrat so bile njegove besede nekoliko vznemirajoče.

«Krasen čin od vas letalcev,» je rekel,

«da vržete deset tisoč kopij Wilsonovegovora med nemške vrste. Jaz mislim, d je to kaj nevarna stvar.»

«Zakaj nevarna?» je vprašala Katarina. «Zato,» je odgovoril hladno, «ker da to možnost občevanja z Nemčijo takim ljudem naprimer kot sem jaz.»

«Toda vi niste letalec,» ga je opozorila Katarina.

Nasmehnil se je.

«Ni treba,» je menil, «da bi bil sam svoj lastni sel.»

Nastal je kratek in mučen molk. Senca novega strahu se je dvignila v Katarininem sru. Brat in sestra sta se naglo spogledala.

«Mislim, da se ne motim,» je njun gostitelj nadaljeval nekaj trenutkov pozneje, «če pravim, da ste Richardu povedali vse podrobnosti najinega malega doživljaja na parniku City of Boston?»

«Povedala sem mu vse,» je priznala Katarina. «Upam, da mi tega ne boste štel,» zlo? Cutila sem potrebo mo povedati vse.»

«Imeli ste prav,» je soglašal Jocelyn Thew. «Ni vzroka, da bi kakšno stvar skrivali pred Richardom.»

ZAHVALA.

Iskreno se zahvaljujemo vsem prijateljem in znancem iz domačih in daljnih krajev za izkazano sočutje in spoštovanje našemu nenadomestljivemu soprogu, očetu, bratu, tastu, svaku in stricu

FRANCU OSTAN

Posebno se zahvaljujemo g. dekanu Klobučarju za zadnje tolažbe, družinam gg. A. A. Mlekuš, Karl Pirc, okrajni posojilnici, pevskeemu društvu za vence, g. pevovodju Volariču in gg. pevcev za ganljivo petje.

BOVEC, 31. decembra 1925.

Družina OSTAN.

SLUŽBO dobi takoj pošteno slovensko dekle. Družinski posli. Campo S. Giacomu 9, I. 1824

DEKLE, 18-letno, išče službe pri dobri družini. Naslov pove upravništvu. 3

NAZNANJAM vsem prijateljem in znancem, da sem prevzel gostilno «Alla Meridionale», Via Udine 13. Za obilni obisk se priporočam Buberni — Zivce. prejšnji gostilničar «Pri Lenčku». 7

PERFEKTO korespondentino za slovenski in italijanski jezik išče tovarna tistenin v Bistrici. 1844

BRIVSKEGA pomočnika sprejme takoj Piskac na Opčinah. 1806

KONTORISTINJO z perfektnim znanjem slovenskega, nemškega in italijanskega jezika išče tovarna v Sloveniji. Ponudbe z navedbo dosedanjega službovanja in zahtevki plače pod «Vesna» na upravništvu. 1816

Naša zavarovalnica UNION

Je največja svetovna zavarovalnica
Dolinski kapital Fr. 20 Milijonov, zav. kapitali v veljavi čez 70 Milijardov Fr.
Ustanovljena 1828.

Generalni zastopnik

AVGST RAVNIK - GORICA

Via Barzellini št. 2, I. 43

— Zastopniki se še sprejemajo. —

V sredo ob 2.30 uri
na
trsteniškem igrišču
Bancari-Vat

SAMO 6 DNI

počenši s pondeljkom 4. t. m.

se bo vršila običajna letna prodaja, ki nudi najlepšo

PRILIKO

vsled sestavljanja

INVENTARJA

Ostanki sezije se bodo prodajali po
razprodajnih cenah.

Vsakdo naj izkoristi to priliko pravočasno,
ker je zaloga omejena.

Os' a tki ŽENSKIH IZDELKOV se LIKVIDIRAJO z 20-75%

ÖHLER

«da vržete deset tisoč kopij Wilsonovegovora med nemške vrste. Jaz mislim, d je to kaj nevarna stvar.»

«Zakaj nevarna?» je vprašala Katarina. «Zato,» je odgovoril hladno, «ker da to možnost občevanja z Nemčijo takim ljudem naprimer kot sem jaz.»

«Toda vi niste letalec,» ga je opozorila Katarina.

Nasmehnil se je.

«Ni treba,» je menil, «da bi bil sam svoj lastni sel.»

Nastal je kratek in mučen molk. Senca novega strahu se je dvignila v Katarininem sru. Brat in sestra sta se naglo spogledala.

«Mislim, da se ne motim,» je njun gostitelj nadaljeval nekaj trenutkov pozneje, «če pravim, da ste Richardu povedali vse podrobnosti najinega malega doživljaja na parniku City of Boston?»

«Povedala sem mu vse,» je priznala Katarina. «Upam, da mi tega ne boste štel,» zlo? Cutila sem potrebo mo povedati vse.»

«Imeli ste prav,» je soglašal Jocelyn Thew. «Ni vzroka, da bi kakšno stvar skrivali pred Richardom.»

hruške 300-450, paradižniki 250-280, suhe slive 400-570, radič 220-320, rdeč 300-540, cikorijske korenike 50-160, kisa repa 90, sladka repa 45-50, zelene 160-200, špinaca 200-400, motovilje 400 do 580, bruseljaki ohrovt 400-600. — Razen pomaranč in limon, ki so nazadovale v ceni, je za namenovni močan porast zelenjave vseh vrst. Pri prodaji na drobno so imenovane cene za 20 odstotkov višje.

Slanina in mast. — Ameriška slanina L. 850-920, domača slanina L. 9-10, ameriška mast L. 975-995, domača mast L. 800-850. Cene na debelo in brez mestne užitnine. Tendence je zelo slaba in cene padajo. Za enkrat ni pričakovati kakšnega ustaljenja cen.

Olje. — Molfetta L. 950-1000, oljkovo prvovrstno olje stane L. 1100-1200, navadno oljkovo olje L. 950-1075 za q in brez užitnine. Tendence čvrsta. — Navadno jedilno olje (vagonsko blago) L. 770-780. Cene nižajo.

Mleko in mlečni izdelki. — Mleko na debelo od 1.20-1.30 liter; čajno maslo L. 20 do 21 za kg; navadno maslo v struhal L. 15-17 za kg; tolminski sir L. 10-12 kg. Cene so nazadovale.

Vino. — Na italijanskih tržiščih se je razpoloženje tupača učvrstilo. V Trstu ni zabeležiti nikakega omembe vrednega prometa. Trgovci kakor tudi gostilničarji so se že pred prazniki preskrbeli z vinom kapljico. Sedaj se jim zde cene domačega blaga previsoke. Računajo na padanje cen.

Testenine različnih vrst na debelo L. 340, prvovrstne gami L. 375, lasje L. 360 za stot.

Živila. — Položaj je večinoma neizpremenjen. Cene naglo se radi zmanjševanja povpraševanja k padanju. Teleta L. 6.30 do 8 za kg.

Perutnina. — Na trgu se nahaja še mnogo pred prazniki nerazprodane blaga vseh vrst. Povpraševanje se giblje v zelo ozkih mejah. Radi tega padajo cene. Danes se ni prodalo skoro ničesar.

Krna. — Krnske tropine v vrečah od 90 kg po L. 150 za q; oves (vagonsko množina) v vrečah in ocarinjen franko Trst: ameriški Clipped L. 136, jugoslovanski L. 132, albanski L. 126 za stot. Oves na debelo od 100 kg naprej: albanski L. 136, ameriški Clipped L. 139. — Krnska moka L. 125 za stot. Otrobi debeli L. 130, navadni L. 119, otrobi slabše vrste L. 104, drobni prvovrstni otrobi L. 109, jugoslovanski L. 94, rožiči L. 94 za stot. — V imenovanih cenah ni všeta tržaška mestna užitnina. — Seno. — Povpraševanje po prvovrstnem senu še vedno raste. V zadnjem času je bilo zaznamovati le malo dovozov, ki so našli z lahko kupca. Cene še vedno rastejo. Stisnjeno seno notira L. 48-68 za q. Pri slami se opaža isti položaj. Cena L. 22-28 za stot.

Kože divjačine. — Kupčija ne zavzemlje nikakega razmaha, ker primanjkuje naravnih iz inozemstva. Razpoloženje na inozemskih tržiščih (Berlin, Leipzig itd.) je nad vse pričakovanje neugodno. Pošiljke kož, ki dosejajo tjakaj, ostajajo deloma nerazprodane. Ojemalci računajo z dejstvom, da bodo cene še nadalje nazadovale. Zato se drže zelo rezervirano. Inozemstvo plačuje sledeče cene: za lisice po 5 dolarjev (pribl. 122 L), za kune belice po 10 dol. (248 L), za kune zlatice po 13 dol. (322 L), za dihurje po 2 in pol dol. (52 L), za jazbec po en dolar (24.80 L), za divje mačke po 1 dol., za divje zajce (zimске) L. 4.50-5. — Tendence na tržaškem trgu je zelo klavirna in cene nagibajo k padanju.

Različno blago: sveža jajca (na debelo) L. 0.80-0.90, na drobno po kakovosti L. 0.95, 1, 1.10 do 1.20 za komad. — Druva razlagana in postavljena na dom 24-26, vagonске pošiljke franko nakladalna postaja L. 12-14 za stot.

DAROVJI Lp Vesela družba pri «Francu» na Silvestrov večer zbrala v podporo pevski družba «Kolo» L. 102. — Velikodušnim darovalcem prisrčna hvala!

Milka Karamalič nabrala L. 24 za Sol. društvo. Denar hrani upravištvo. Mesto venca pok. Francu Ostan iz Boveca daruje gosp. Maks Miklavčič, trgovec iz Kobarida, L. 100 Solsk. društvu. Pokojniku blag spomin, darovalcu srčna hvala!

Poleg že objavljenih svot je g.čna Herma prejela za božičnico ženske podr. Sol. društva še L. 25 od g. Frana Grom. Srčna hvala!

V znak protesta, ker je moral naš Gigi Blažina v tujino, daruje družba ponočnjakov v gostilni D.K.D. L. 35 za božičnico Sol. društva pri Sv. Jakobu. — Srčna hvala!

TRŽASKA KMETIJSKA DRUŽBA V TRSTU ulica Tore bianca 19, Telefon 44-31

ima v zalogi: Semena: zgodnjega nizkega in polvisokega graha iz Nemčije, redkvice rdeče, okrogle in podolgate, cvetočega karfiola, solatne pese, radiča, špinata, solatine, glavate solate, vrzot, ter raznega poljskega in vrtnega semena iz Nemčije.

Detelje in trave raznih vrst. Posnemalnice trvdke «Mayfarth» za 130 l na uro.

Kmetijsko orodje in stroje. Slamorenice, plugi in razno ročno orodje. Umetna gnojila: superfosfat, Tomažev žilindro, kalijevo sol in amonijev sulfat. Krme: Orehove tropine mleto in v kosih, koruzo, ptičjo krmu, kieno apno itd. Med. Naravni domači med na debelo in na drobno. Čepilne trte in sadna drevesca kraškega izvora.

Naše slamorenice znamke «Mayfarth» imajo v zalogi: v Sezani: v trgovini Goljevšček, v Trnovem: Mlekarska zadruga, katere ima tudi večjo izbero plugov znane trvdke «Červinka» in Čihak.

Loterijske številke izdane dne 2. januarja 1926:

Firenze	36	70	62	72	41
Venezia	28	34	90	56	27
Roma	55	9	47	5	83
Bari	86	87	66	78	48
Palermo	25	29	42	69	55
Napoli	52	15	8	74	45
Milano	58	39	63	71	7
Torino	58	12	25	52	87

Ali je možnost človeške prehrane omejena?

Eno glavnih svojstev živih bitij in s tem tudi človeka, je, da svojo telesno snov deloma razstavljajo in razstavine izločujejo, in da na drugi strani razne snovi (hrano) vsprejemajo ter iz njih stvarjajo spojine enake izločenim in tako nadomeščajo izgubljene snovi.

Za to presnavljanje veljajo isti zakoni kakor za kemične pojave v mrtvi prirodi. Predvsem velja zakon o ohranitvi snovi. Količina vseh snovi, ki jih človek zavzije in vdiha, je natančno enaka količini vseh snovi, ki jih izloči in izdiha.

Enako pa velja za presnavljanje tudi zakon o ohranitvi energije. Energija, ki jo človeško telo prejema, je predvsem kemična energija hrane. Množino iste lahko izračunamo, ako določimo toploto, ki nastane po sežigu teh snovi. Množino prejete energije izrazimo potemtakem v kalorijah. (Ena kalorija je množina toplote, ki segreje 1 kilogram vode za 1 stopinjo.)

Energija, ki jo telo oddaja, je deloma kemična energija izločil in iztrebkov, deloma toplota, ki odhaja pri izdihavanju in pri izparivanju ter v izločilih, ter deloma mehanično delo mišic. Vsota vseh teh oddanih energij je natančno enaka prejeti energiji.

Po Atwaterovih poizkusih znaša pri navadni hrani in mirovanju mišic tako prejeta in oddana energija 2246 kalorij, pri telesnem naporu pa 4680 kalorij.

Hrana, ki jo človeško telo prejema, sestoji, ako izločujemo vodo in soli, ki ne pridejo glade energije v postev, v glavnem iz beljakovin, tolstih in ogljikovih hidratov.

Beljakovine (tudi proteini imenovane) igrajo glavno vlogo pri gradbi organskega telesa. Sestojijo iz ogljika, vodika, kisika, dušika, žvepla, včasih tudi fosforja in železa. Značilno zanje je, da skrknejo, na pr. beljak, ako ga segrejemo, mleko, ako mu dodamo kislin.

Tolste se spojinje ogljika s kisikom in vodikom. Znae so nam po tem, da ostavljajo na papirju takozvane «tolščine» madeže, ki ne izginejo, tudi če jih segrejemo.

Ogljikovi hidrati končno so tudi spojine ogljika s kisikom in vodikom, toda vodik in kisik sta v teh spojinah vedno v enakem utežnem razmerju kakor v njuni najbolj znani spojinji, v vodi. K ogljikovim hidratom prištevamo predvsem sladkor in škrob.

Zanimivi so podatki, ki jih je zbral Max Rubner, o razliki v hrani pri različnih narodih. Pri tem je uporabljal tri različne metode, ki pa so dale zelo dobro ujemanje se podatke. Najbolj natančni so podatki glede Nemčije, ker se opirajo na najboljše statistični material, najmanj sigurni, (bržkone previsoki) glede Severne Amerike.

Posamezne osebe prejemajo povprečno dnevno: (gramov)

	na (v) beljakovin	tolstih o. hidratov
Japonskem	81	29
Italiji	88	58
Rusiji	79	43
Nemčiji	87	60
Avstriji	81	57
Franciji	88	67
Angliji	90	106
Sev. Ameriki	89	127
Sred. Ameriki	85,3	58,6

V kalorijah izražena množina tako prejete energije znaša za posamezne osebe:

na Japonskem 2533, v Italiji 2612, v Rusiji 2666, v Nemčiji 2770, v Avstriji 2825, v Franciji 2973, v Angliji 2997, v Severni Ameriki 3308 (?), v Srednji Ameriki 2764,3.

Povprečna prejeta energija je pri vseh narodih precej enaka; tudi povprečna uporaba beljakovin in ogljikovih hidratov ne izkazuje velike razlike, dočim je razlika v količinah zavžitih tolstih neprimerno večja.

Zanimivo je tudi, da tvorijo rastlinska živila pretežni del človeške prehrane. Niti Angleži in Amerikanci, ki veljajo za posebne mesojedce, ne tvorijo pri tem izjeme.

Kljub enakosti v količinah potrebnih beljakovin in ogljikovih hidratov ter v množini prejete energije, so viri prehrane pri posameznih narodih zelo različni.

Tako odpade od vsakih 100 prejetih kalorij v

	na	Italiji	Franciji	Nemčiji	Angliji
žito	63,7	55,24	40,76	37,70	
sočivje	5,53	6,27	4,77	1,54	
krompir	1,90	4,72	12,02	6,31	
sadjje	9,88	1,09	2,50	2,27	
r. tolstče	5,13	3,98	2,03	?	
sladkor	2,11	3,43	5,94	14,23	
meso	4,96	11,88	15,76	15,96	
mleko	1,51	4,31	8,62	7,07	
sir	1,25	1,91	1,07	1,24	
maslo	0,42	1,09	4,08	5,42	
slan., mast	2,67	—	1,69	7,57	
jajca	0,86	0,63	0,91	0,77	

Na podlagi teh podatkov razmotriva Rubner tudi možnost človeškega prehranjevanja, upoštevajoč pri tem prirastek človeškega rodu. Gostoto naseljevanja, produktivnost poljedelstva in živinoreje pri posameznih narodih. Rezultati, do katerih pride, pa niso nikakor rožnati. Po njegovih izvajanjih nas ne loči več neizmerna doba od naravnosti.

*) Citatelje opozarjam na članek o človeški prehrani, ki je izšel pod šifro dr. J. in naslovom «Moč prihaja skozi usta» v «Novicah» od 31. decembra 1925.

nost umazanega končnega boja. Človeštva za obstanek. Z gostejšim naseljevanjem v tropičnih krajih, z izboljšanjem številnega razmerja med poljedelci in industrijskimi delavci ter s povečano produkcijo živil s pomočjo novih odkritij kemije bi se dal morda ta dan nekoliko sakasneti, do končnega boja za obstanek pa mora priti.

L. C.

DAROVJI

Ob priliki poroke Marice Čehovin in g. Vinkota Dobrila se je v gostilni Čehovin na Kozini zbralo med svati L. 65,75; ob povratku v gostilni Dobrila L. 62.— skupno 127,75 lir za «Solsko društvo». Darovalcem srčna hvala novoporočencema obilo sreče v njihju novem stanju.

Gospod Malalan — Opčine daruje L. 25 «Solskemu društvu».

Ob priliki godovanja g. Kristjana Kanaica v St. Petru na Krasu, nabrano kot globe pri raznih igrah L. 12,20 za «Solsko društvo».

Družina Milič daruje L. 30.— «Solskemu društvu».

Za «Božičnico» ženske podružnice Solsk. društva so darovali (pola A. S.): Prevzišeni msgr. dr. A. Fogar L. 100, Preč. msgr. I. Slavec 25, Preč. msgr. dr. Mandić 10, Preč. msgr. Kratzig 5, gg. K. G. K. 212, D. S. 50, D. M. 25, L. K. 5, V. V. 10, Benulić 5, D. M. Sm. 30, Flego 5, gospica M. Mankoč 100 Lir. Skupaj Lir 582.

Za božičnico ženske podružnice Solsk. društva v Trstu darovali na polo gđc. Stare Mariuči v Stanjelu: Furlan Franc 2, Pečar Franc 2, Jurca Ivan 10, Zdenko Josip 1, Čok Andrej 1, Abram Jožef 2, Pegan Oskar 2, Perovšek Stanko 5, Germek Giuseppe 2, Germek Vincenc 2, Grča Viktor, Nečitiljivo 1, Jurkič 15, Gerbec Jožef 5, Kobač 2, Pipan Jožef 1, Zega Giuseppe 1, Gaspari Viktor 2, nečitiljivo 5, Jakomin Sram 2, Bratina Albin 1, N. N. 3, Brešjan 2, nečitiljivo 2, Franc Fabijan 1, Gulj Silvester, Jurič Franc 1, Kralj Alojz 1, V. Fabian 5, Svagelj Josip 1, Zimic 2, Grbec 3, Stare 5. Skupaj 93 L.

Pola gđc. Vončina S. A. Pahor L. 5, G. Tominc 1 steklenico «freisa», V. Zega 10, Podgornik 5, Pahor 3, I. Prelog 5, Tomažič 10, P. Rehar 5, Stibil 10, A. G. 5, Ema Kerže 10, Vodopivec 3, Zavadlav 2, J. Trampus 5, N. P. 1, G. Stantig 5, nečitiljivo 5, P. Brandelj 5, Sklemba 3, nečitiljivo 2, Vouk 1, N. N. 1, P. T. 1, R. A. 5, G. Spehar 10, Zafred 4, Stengel V. 3, Sosij K. 10, nečitiljivo 5, Kocjančič 5, A. Bizjak 5, Meglizza A. 1, Kocjančič 5, A. Lampe 10, A. Renko 5, Bratuž 5, A. Zavadlav 10, Renko 5, Ravbar 5, J. Prelog 10, Ravbar 10, Zidar 5, A. Gombač 10, B. B. 1, N. N. 1, L. Kuret 10, F. Skrinjar čokolado, J. Cesar 10, Metlika 2, Brezovec 3, N. Verh 5, Urdih F. 5, J. Merz 5, Trampus 8, J. Černigoj 10, V. Verh 5, Bevk J. 5, A. Dugulin 10 kg biškotov, A. Pahor 5, Maglizza 1.

Srčna hvala cenj. darovalcem kakor poštvovalnim gospodičnam.

Gospica Hermana je že inkasirala za božičnico L. 300 od Tržaške posojilnice in hranilnice in Lir 50 od gosp. Z. G. Cenjenim darovalcem iskrena hvala! Denar naložen v T. P. H.

Za Sol. podruž. sv. Ivan so darovali: Nevtolajživi oče ob obletnici smrti nepoznan Slavice 25, Z. Francel Talja ker ni smatral brata F. in V. Udovčiča sleparjem 10, Vane in Comp. za «remenado» pri kartah 2,40, Gđc. Linč Dekleva nabrala vstopnine na «Sll. večeru 31.— L. Boris davek tombole 8,40 L, g. Fran Strancar dobljeno cinkvino 1,50 L skupno 78,30 L.

Kot božično in novoletno darilo svetotatarski podruž. Sol. društva so poklonili: Vedno darežljiva Dvojica Gradišar 100.—, Hinko Schmidt 50.—, Rupena 10.—, L. Pahor Marija in Gvidon 20.—, Din Francel z Višave N. N. Dr. Griza N. N., A. G. N. N., J. A. in Badalič Ana po 5 Lir, Godina Stanko 4, Meula Josip, Bernetič Milko, Godina Danilo in Vouk Anton po 2 L. Skupno 212.— L in 20 Din. Srčna hvala vsem darovalcem.

Darovi za «Dijaško kuhinjo»: Tolminski «Krokarij» radi zabavljanja konkurentov iz republike L. 21.— V počastitev spomina po pokojni materi Marji vd. Toroš L. 50. Nabiralna pola g. Ive Volarič, Gorje: Volarič 10 L, Frandoličević L. 5, Franc Urbančič 5, Nando 5, Pavel Gruntar 2, Rudolf Uršič 5, Gruntar Milan 2, vsi iz Kobarida; Jamšek 5, Stravs 10, Gerželj 5, Makuc Fr. 5, Bevk G. 5, vsi iz Cerkneja; Močnik Jakob 5, Močnik Franc 2, oba iz Gorji; Kraps Zdenka, Stopnik 5; Jug Ignacij, Rovne 5, Karčič Ivanka, Novaki 5, Tušar Ivan, Poč. 2; Perin Marica, Šebrelje 5, Vuga Mitutin, Sv. Lucija 5, N. N., Videm 2; Z. F., Medana 5, Kragelj, Volče 5, Tmunc 5, Berlot 2 in Helena 2, vsi iz Tolmina; Skupaj L. 119.

Fratrik Ignacij, Sv. Lucija mesto novoletnih voščil daruje L. 25 Dijaški kuhinji; L. 25 Solskemu društvu; L. 25 Dijaški Matici in L. 25 Slovenskemu sirotišču. (Denar za Solsko društvo in Dijaško Matico hrani Goriška uprava).

Srčna hvala vsem!

Spominjajte se ob vsaki priliki «Solskega društva»

Pohišstvo

G. PIRIONI

Trst — Via della Tesa 16

Masivne sobe od 1500 L naprej, moderne kuhinje od L. 800.— naprej.

Kdor rabi

Pohišstvo, šivalne stroje „Singer“ in druge potreb. za stanovanje

naj si ogleda zalogo pohištva

G. BREINER

Trnovo pri Bistrici in Opatija

predno kupi kje drugje

Predno prodaste

KOŽE

kun, lisic, vider, divjih koz in druge divjačine kakor tudi domačih živali, vprašajte za ceno

FRANCA STRES

KOBARID

Zaloga usnja in vsakovrstnega obuvala, na drobno in debelo.

Blago prvovrstno. Cene zmjerne.

Trst, Via Cesare Battisti št. 19

Il. nadstr., vrata 13

Sprejemajo se pošiljkatve po pošti

Trst, Campo S. Giacomo 5

Trst, Campo S. Giacomo 5

Trst, Campo S. Giacomo 5

Trst, Campo S. Giacomo 5

Trst, Campo S. Giacomo 5

Trst, Campo S. Giacomo 5

Trst, Campo S. Giacomo 5

Trst, Campo S. Giacomo 5

Trst, Campo S. Giacomo 5

Trst, Campo S. Giacomo 5

Trst, Campo S. Giacomo 5

Trst, Campo S. Giacomo 5

Trst, Campo S. Giacomo 5

Trst, Campo S. Giacomo 5

Trst, Campo S. Giacomo 5

Trst, Campo S. Giacomo 5

Trst, Campo S. Giacomo 5

Trst, Campo S. Giacomo 5

Trst, Campo S. Giacomo 5

Trst, Campo S. Giacomo 5

Trst, Campo S. Giacomo 5

Trst, Campo S. Giacomo 5

Trst, Campo S. Giacomo 5

Trst, Campo S. Giacomo 5

Trst, Campo S. Giacomo 5

Trst, Campo S. Giacomo 5

Trst, Campo S. Giacomo 5

Trst, Campo S. Giacomo 5

Trst, Campo S. Giacomo 5

Trst, Campo S. Giacomo 5

Trst, Campo S. Giacomo 5

Trst, Campo S. Giacomo 5

Trst, Campo S. Giacomo 5

Trst, Campo S. Giacomo 5

Trst, Campo S. Giacomo 5

Trst, Campo S. Giacomo 5

Trst, Campo S. Giacomo 5

Trst, Campo S. Giacomo 5

Trst, Campo S. Giacomo 5

Trst, Campo S. Giacomo 5

Trst, Campo S. Giacomo 5

Trst, Campo S. Giacomo 5

Trst, Campo S. Giacomo 5

Trst, Campo S. Giacomo 5

Trst, Campo S. Giacomo 5

Trst, Campo S. Giacomo 5

Trst, Campo S. Giacomo 5

Trst, Campo S. Giacomo 5

Trst, Campo S. Giacomo 5

Trst, Campo S. Giacomo 5